

Bacheloroppgave

IDR600 Sport Management

Hvordan oppleves kombinasjonen toppfotball og videregående skole av unge fotballspillere?

Sverre Økland

Totalt antall sider inkludert forsiden: 46

Molde, 21.05.19

Høgskolen i Molde
Vitenskapelig høyskole i logistikk

Obligatorisk egenerklæring/gruppeerklæring

Den enkelte student er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler, retningslinjer for bruk av disse og regler om kildebruk. Erklæringen skal bevisstgjøre studentene på deres ansvar og hvilke konsekvenser fusk kan medføre. Manglende erklæring fritar ikke studentene fra sitt ansvar.

Du/dere fyller ut erklæringen ved å klikke i ruten til høyre for den enkelte del 1-6:		
1.	Jeg/vi erklærer herved at min/vår besvarelse er mitt/vårt eget arbeid, og at jeg/vi ikke har brukt andre kilder eller har mottatt annen hjelp enn det som er nevnt i besvarelsen.	☐
2.	Jeg/vi erklærer videre at denne besvarelsen: <ul style="list-style-type: none">• ikke har vært brukt til annen eksamen ved annen avdeling/universitet/høgskole innenlands eller utenlands.• ikke refererer til andres arbeid uten at det er oppgitt.• ikke refererer til eget tidligere arbeid uten at det er oppgitt.• har alle referansene oppgitt i litteraturlisten.• ikke er en kopi, duplikat eller avskrift av andres arbeid eller besvarelse.	☐
3.	Jeg/vi er kjent med at brudd på ovennevnte er å <u>betrakte som fusk</u> og kan medføre annullering av eksamen og utestengelse fra universiteter og høgskoler i Norge, jf. Universitets- og høgskoleloven §§4-7 og 4-8 og Forskrift om eksamen §§14 og 15.	☐
4.	Jeg/vi er kjent med at alle innleverte oppgaver kan bli plagiatkontrollert i URKUND, se Retningslinjer for elektronisk innlevering og publisering av studiepoenggivende studentoppgaver	☐
5.	Jeg/vi er kjent med at høgskolen vil behandle alle saker hvor det forligger mistanke om fusk etter høgskolens retningslinjer for behandling av saker om fusk	☐
6.	Jeg/vi har satt oss inn i regler og retningslinjer i bruk av kilder og referanser på biblioteket sine nettsider	☐

Personvern

Personopplysningsloven

Forskningsprosjekt som innebærer behandling av personopplysninger iht.

Personopplysningsloven skal meldes til Norsk senter for forskningsdata, NSD, for vurdering.

Har oppgaven vært vurdert av NSD?

☒ ja ☐ nei

- Hvis ja:

Referansenummer: 697863

- Hvis nei:

Jeg/vi erklærer at oppgaven ikke omfattes av Personopplysningsloven: ☐

Helseforskningsloven

Dersom prosjektet faller inn under Helseforskningsloven, skal det også søkes om forhåndsgodkjenning fra Regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk, REK, i din region.

Har oppgaven vært til behandling hos REK?

☐ ja ☒ nei

- Hvis ja:

Referansenummer:

Publiseringsavtale

Studiepoeng: 15

Veileder: Kjell Marius Herskedal

Fullmakt til elektronisk publisering av oppgaven

Forfatter(ne) har opphavsrett til oppgaven. Det betyr blant annet enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten (Åndsverkloven, §2).

Alle oppgaver som fyller kriteriene vil bli registrert og publisert i Brage HiM med forfatter(ne)s godkjennelse.

Oppgaver som er unntatt offentlighet eller båndlagt vil ikke bli publisert.

Jeg/vi gir herved Høgskolen i Molde en vederlagsfri rett til å gjøre oppgaven tilgjengelig for elektronisk publisering:

☒ ja ☐ nei

Er oppgaven båndlagt (konfidensiell)?

☐ ja ☒ nei

(Båndleggingsavtale må fylles ut)

- Hvis ja:

Kan oppgaven publiseres når båndleggingsperioden er over?

☐ ja ☐ nei

Dato: 21.05.19

Forord

Denne oppgaven fullfører Bachelorgraden min i Sport Management ved Høgskolen i Molde. Det har vært en lang og til tider krevende øvelse å kombinere toppidrett med studier, men det har først og fremst vært givende og ikke minst utviklende.

Jeg vil takke min veileder Kjell Marius Herskedal, først og fremst for å alltid være tilgjengelig og disponibel når jeg har trengt hjelp, råd og tips til oppgaven. Respondentene i studien skyldes også en stor takk for å ha vært svært imøtekommende, og for å ha gitt studien gode og innsiktsfulle svar.

Til slutt ønsker jeg å rette en stor takk til familien min. Tusen takk for at dere alltid har oppfordret meg til å studere og til å være nysgjerrig på kunnskap, for all hjelp, gode råd og innspill i forbindelse med selve oppgaven.

Sammendrag

Kombinasjonen toppfotball og utdanning er et dagsaktuelt tema. Som fotballspiller er nåløyet svært trangt, også i forhold til å nå toppnivå i Norge. Til tross for at det er vanskelig å nå opp, er det tusenvis av norske barn og ungdommer som satser hardt på en karriere innenfor fotball. Skolen er også en viktig del av unge menneskers liv, i forhold til å lage seg gode forutsetninger for å lykkes videre i livet. Oppgaven tar for seg opplevelsen unge fotballspillere har av kombinasjonen satsing på toppfotball, parallelt med videregående skole, med et fokus på å undersøke hvilke institusjonelle logikker som ligger bak motivasjonen respondentene har til de ulike arenaene, hvor de legger sitt fokus, og hvor de investerer sin tid i hverdagen. Med bakgrunn i dette har det blitt utarbeidet følgende problemstilling:

Hvordan oppleves kombinasjonen toppfotball og videregående skole av unge fotballspillere?

Oppgavens teorigrunnlag bygger på institusjonelle logikker, med et spesielt fokus på idretten, i tillegg til Self determination theory, (SDT) Erikssons 8-stegsmodell knyttet til identitet, og familiens rolle. Med utgangspunkt i semi-strukturerte intervjuer tar oppgaven en kvalitativ posisjon. Dette for å sikre at relevante temaer i forhold til problemstillingen ble belyst, men også for å kunne fange opp nyanser, og for at respondentene selv skulle kunne bidra med informasjon til en tematikk de sitter på førstehåndsinformasjon om. En tematisk, induktiv analyse av intervjudata ligger til grunn for resultatene i oppgaven. Studiens hovedfunn er at respondentene primært opplever at tilretteleggingen mellom idretts- og utdanningsinstitusjonene er god, men også at det er tydelig at idretten prioriteres foran skolen dersom situasjoner oppstår. Respondentene opplever at hverdagen gjennomgående er uoversiktlig, krevende og at det stilles store krav til struktur. Det rapporteres om dårlig samvittighet når det kommer til å mestre både i skole og fotball. Det er tydelige sammenhenger mellom respondentenes holdning til utdanning i forhold til utdanningsbakgrunnen til deres foreldre, og at respondentenes identitet i størst grad knytter seg til det å være fotballspiller.

Innhold

1.0	Innledning	1
1.1	Bakgrunn for valg av oppgave	1
1.2	Problemstilling	2
2.0	Teori	3
2.1	Institusjoner	3
2.2	Institusjonelle logikker og handlingsmodeller	4
2.3	Utdanningens, markedets og idrettens logikker	4
2.3.1	Idrettens logikker	5
2.3.2	Markedets logikker	6
2.3.3	Utdanningens logikker	6
2.4	Self Determination Theory	7
2.4.1	Indre motivasjon	7
2.4.2	Ytre motivasjon	8
2.5	Identitet	8
2.6	Familiens rolle	9
3.0	Metode	10
3.1	Metodisk tilnærming	10
3.1.1	Intervju	10
3.1.2	Intervjuguide	11
3.2	Utvalg	12
3.2.1	Respondenter	12
3.3	Analyse av data	13
3.4	Validitet og reliabilitet	13
3.5	Etikk	15
3.6	Min egen rolle	15
4.0	Resultat	16
4.1	Hvordan er tilretteleggingen og hvordan fungerer den i praksis?	16
4.2	Graden av motivasjon	17
4.2.1	Forholdet til fotball i hverdagen	17
4.2.2	Forholdet til skole i hverdagen	19
4.3	Fotball, skole, og familiens påvirkning	20
4.4	Tanker om fremtiden	20
4.4.1	Fotball	20

4.4.2	Skole.....	21
4.5	Identitet	22
5.0	Diskusjon.....	24
5.1	Tilretteleggingen oppleves som god – men er den det?	24
5.1.1	Hva kommer først, fotball eller skole?	24
5.2	Markedets logikker for utøvelsen av fotball	25
5.3	Plan A vs. Plan B	26
5.4	Identitet og logikker	27
5.5	Utfordringene ved å kombinere fotball og skole – kulturelt betinget?	28
6.0	Konklusjon.....	30
7.0	Fremtidige studier.....	30
	Referanseliste.....	31
	Vedlegg.....	33

Liste over figurer:

Figur 1: Modell for å beskrive forholdet mellom indre- og ytre motivasjon.....	7
Figur 2: Erikssons 8-stegsmodell for psykologisk utvikling hos mennesker.....	8

Liste over tabeller:

Tabell 1: Nøkkelinformasjon om undersøkelsens respondenter.....	16
Tabell 2: Forholdet mellom foreldrenes utdanning, og holdning til utdanning.....	20

1.0 Innledning

1.1 Bakgrunn for valg av oppgave

Idrett har vært gjeldende i verdenssamfunnet siden tidenes morgen. Gjennom årenes løp har idretten befestet sin posisjon i samfunnet, og er i dag blitt en industri som både bevilger arbeidsplasser, skaper tilhørighet, og også fungert som en arena vi samler oss rundt for å bli underholdt. Den største av alle idrettene er fotball (Nesti, 2010). Det hevdes at så mange som en fjerdedel av verdens befolkning deler denne interessen (Giulianotti & Robertson, 2004).

Fotball er en interaktiv-avhengig idrett, som vil si at den krever en rekke ulike lag- og individuelle elementer og ferdigheter. Mye og målrettet, intensiv trening er nødvendig for å oppnå ekspertprestasjoner (Ericsson et al., 1993). Så mye trening indikerer at grunnlaget for å oppnå suksess i voksen alder legges i barne- og ungdomsårene, og det der det virkelige skjæringspunktet for å etablere seg som fotballspiller virker å være i overgangen fra ungdomsfotball til seniorfotball, ettersom man i en slik fase av fotballkarrieren kan møte på utfordringer knyttet til for eksempel fysisk underlegenhet, skader og motivasjonssvikt. At fotballen har en slik interesse betyr at mange kjemper om en plass på laget. Bare i Norge var det i 2016 registrert 371.000 aktive fotballspillere, hvorav 261.000 var gutter og menn. Dette tilsier at nåløyet for å lykkes å slå igjennom som elitespiller er trangt (NFF, 2016). I ung alder er det også en rekke faktorer som påvirker individet, både sportslig og på det menneskelige plan. Samtidig skal mange i denne alderen ta viktige valg også utenfor idrettsbanen, og et eksempel er utdanning. I den alderen du i utgangspunktet må trene mest og best for å oppnå suksess i voksen alder, må man også legge grunnlaget for resten av livet. I en slik alder er man midt inne i en modningsprosess også som ung menneske, og det kan være vanskelig å ha et langsiktig fokus for livet.

At fotballen har en slik interesse både på verdensbasis betyr at mange kjemper om plass på laget. Bare i Norge var det i 2016 registrert 371.000 aktive fotballspillere, hvorav 261.000 var gutter og menn, noe som tilsier at nåløyet for å lykkes som spiller i toppfotballen er trangt (NFF, 2016). Det krever altså mye trening for å nå drømmen om å bli profesjonell fotballspiller. Samtidig som denne drømmen jaktes skal de unge fotballspillerne også utvikle seg som mennesker og ta viktige valg for resten av livet.

1.2 Problemstilling

Problemstillingen har sitt utspring i idéen om at unge fotballspillere til tider kan oppleve å ha en hektisk hverdag, med bakgrunn i at både skole og fotball krever sin del av deres oppmerksomhet, samtidig som de skal balansere dette med et sosialt liv.

Det sentrale for problemstillingen i denne oppgaven er hvordan de som opplever videregående skole og satsing på toppfotball opplever kombinasjonen i praksis.

Hovedformålet med studien er å finne ut mer om hvilke tanker, logikker og motivasjon respondentene har til fotball og studier, og om det er noen logikker som dominerer og påvirker deres handlinger og valg i hverdagen.

Med bakgrunn i dette, har jeg utarbeidet følgende problemstilling for oppgaven:

Hvordan oppleves kombinasjonen toppfotball og videregående utdanning av unge fotballspillere?

2.0 Teori

I dette kapitlet presenteres og redegjøres det for teori som er relevant for oppgavens forskningsspørsmål.

Teorigrunnlaget i studien er primært hentet fra Hallgeir Gammelsæters forskning perspektiver i boken 'Poeng, penger og politikk' (2016), hvor Gammelsæter tar til orde for å se på idretten som en egen nøkkelsituasjon i samfunnet.

Teorikapitlet starter med en redegjørelse for begrepene institusjoner, institusjonelle logikker, handlingsmodeller, og forholdet mellom utdanningens, idrettens og markedets logikker. Dette er svært sentrale begreper og essensen for utarbeidelsen av oppgavens problemstilling. Med bakgrunn i forskningsspørsmålet og studiens design vil det også være relevant å ha med Self Determination Theory (SDT) som teorigrunnlag, da både logikker og modeller for handling også handler om motivasjon. I tillegg vil begrepet identitet redegjøres for, primært gjennom Eriksons (1963) 8 stegs-modell om psykologisk utvikling. Til slutt vil foreldrenes bakgrunn undersøkes, for å studere nærmere i hvilken grad foreldrenes utdanningsbakgrunn har innvirkning på respondentenes holdninger til utdanning.

2.1 Institusjoner

Samfunnet er bygget opp rundt en rekke institusjoner. En institusjon kan forstås som et samspill mellom ideer og forestillinger, konkrete aktiviteter og formelle organisasjoner (Gammelsæter, 2016). En institusjon er en slags grunnpilar i samfunnet, som hjelper mennesker til å finne mening, organisere og strukturere livene sine og innenfor institusjonsteori snakkes det ofte om nøkkelinstitusjoner. Dette er historisk sterke, stabile institusjoner, hvor kjerneverdiene i institusjonen ikke har forandret seg særlig mye over tid. Eksempler på nøkkelinstitusjoner er religion, markedet, og demokratiet (Gammelsæter, 2016). Et individ berøres daglig av flere ulike institusjoner, i større eller mindre grad. Institusjoner som familien, idrettsklubben, jobben og skolen er alle eksempler på institusjoner som individet kan berøres av.

2.2 Institusjonelle logikker og handlingsmodeller

Institusjonelle logikker er et begrep som er viktig å forstå i forhold til oppgavens problemstilling og kontekst. Institusjonelle logikker kan forstås som sosialt konstruerte, historiske mønstre av materielle praksiser, antakelser, verdier, overbevisninger og regler som mennesker bruker til stadig å dekke sine materielle behov, organisere sine liv i tid og rom og gi mening til sin sosiale virkelighet (Gammelsæter, 2016).

De institusjonelle logikkene legger føring for hvordan organisasjonsformer utvikler seg, og for det daglige livet i organisasjonen. Logikkene i det som historisk sett er nøkkelinstitusjoner forandrer seg lite over tid, og for eksempel modeller for handling innenfor disse institusjonene har vært mer stabile til tross for samfunnets utvikling som helhet. Felles for institusjonene er at de alle er sosialt konstruerte, og innehar et sett spilleregler for hvordan mennesker handler innenfor institusjonen. Dette kaller Gammelsæter (2016) for handlingsmodeller. Institusjonen fungerer dermed som en kontekst for handlingene som skjer innenfor den gitte institusjonen. I praksis kan vi da si at hvordan et menneske handler innenfor en organisasjon, i stor grad er et produkt av hvordan mennesker i organisasjonen påvirkes av de institusjonelle handlingsmodellene i den gitte organisasjonen, og at handlingsmodellene fungerer som et rammeverk for handling.

Modeller for handling kan ikke alene beskrive menneskers handlinger og valg, ettersom man som individer også tar selvstendige avgjørelser. I samfunnet vil et menneske forholde seg til mange ulike institusjoner, organisasjoner og mennesker – ofte samtidig.

Det er ikke bare ett sett av spilleregler og modeller for handling som er gjeldende.

Analyserer vi menneskers handlinger i et institusjonelt perspektiv, ser vi at valg og handlinger heller blir forstått ut fra hvilke institusjoner og sett av spilleregler vi handler innenfor (Gammelsæter, 2016).

I forhold til problemstillinga vil det da være interessant å studere respondentenes utsagn i lys av institusjonelle logikker og handlingsmodeller. Dette for å se nærmere på hvilke logikker som ligger til grunn for deres holdninger til fotball, skole, og kombinasjonen av disse i hverdagen.

2.3 Utdanningens, markedets og idrettens logikker

Studien undersøker handlingsmønstre og logikker til det å kombinere satsing på toppfotball med videregående utdanning. Idrettsorganisasjonene er i stor grad pluralistiske, i følge Gammelsæter (2016). Dette fordi idretten som organisasjonsfelt i stor grad påvirkes

av en rekke andre institusjoner i den daglige driften, og som ofte er institusjoner som idretten har et refleksivt forhold til. Dette betyr at idretten i mange tilfeller er nødt til å ønske andre aktører velkommen for å oppnå idrettslige målsetninger og ambisjoner, selv om dette ikke nødvendigvis er forenlig med de historiske verdiene den frivillige idretten har hatt. Markedet og staten er eksempler på to nøkkelinstitusjoner som idretten må forholde seg til. Det er derfor naturlig å se nærmere på hva teorien sier om deres involvering i idretten, som et ledd i å belyse hvilke logikker og handlingsmønstre som påvirker respondentenes opplevelse, motivasjon og logikker for handling i hverdagen.

2.3.1 Idrettens logikker

Gammelsæter (2016) hevder at dagens moderne idrett ikke passer inn i noen andre nøkkelinstitusjoner, og at den må sees på som en egen idealtipe for at vi skal kunne forstå og beskrive den. Idrett som organisasjonsfelt har utviklet seg i stor stil bare de siste 20 årene og er stadig i en rivende utvikling. Spesielt gjelder dette for idretten i Norge, hvor idrett generelt har hatt en plass i samfunnet i lang tid i historisk perspektiv. Toppidretten skiller seg fra den frivillige idretten ved at den har et langt større fokus på konkurranse, prestasjon og det å dyrke enere. Der den frivillige idretten ønsker alle velkommen, og tilbyr idrett som et inkluderende velferdstiltak for befolkningen, er toppidretten ekskluderende. Disse forskjellene gjør seg også gjeldende i forhold til hvilke logikker og modeller for handling som finnes også internt i idretten, og det er derfor viktig å forstå forskjellen på toppidrett og den frivillige idretten, selv om begge formene for idrett kan sees på som et velferdstilbud til befolkningen. Idrettens egenverdi og gleden ved å drive idrett kan være like stor for en som spiller squash med venner én gang i uka, som for en utøver som satser på å vinne OL-gull.

Toppidretten er en arena hvor det er tett mellom opp- og nedturer, og hvor mentale ferdigheter er vel så viktige som fysiske og tekniske egenskaper. I utgangspunktet dreier det seg om å nå målsetninger, kvalifisere seg for bedre lag gjennom gode prestasjoner, og den kontinuerlige utviklingsprosessen fra dag til dag, år til år, for å henge med (Gammelsæter, 2016).

I forhold til problemstillinga er det derfor naturlig å bruke toppidretten som utgangspunkt, ettersom alle respondentene er tilknyttet profesjonelle fotballklubber fra Norges tre øverste nivåer, har fotball som yrke, og har uttalte mål og ambisjoner som dreier seg om å spille fotball på toppnivå i Norge og i Europa i fremtiden.

2.3.2 Markedets logikker

Utgangspunktet bak markedets logikk er å skape fortjeneste, og spesielt de siste tiårene har markedet fått en stadig sterkere innflytelse på idretten. Der idretten historisk sett har blitt sett på som frivillig, hvor det er idrettens egenverdi som har vært middelet i seg selv for utøvelsen av idrett, har den de senere tiårene blitt stadig mer avhengig av markedets kapital. Idrett engasjerer, og har fått en sterk posisjon i det norske samfunnet. Markedet ønsker å kapitalisere på dette, og en rekke markedsaktører har forstått at de kan bruke idretten for å tjene penger. Markedets involvering betyr også noe for idrettsutøverne. Med kommersialiseringen av idretten kan de beste utøverne tjene store penger, gjennom for eksempel gode lønnsbetingelser og sponsoroppdrag (Gammelsæter, 2016).

Det interessante for studiens forskningsspørsmål er hvorvidt markedets stadig sterkere påvirkning og logikker rundt penger og profitt også har innvirkning på respondentene, når det kommer til logikker og motivasjon for utøvelsen av idrett.

2.3.3 Utdanningens logikker

Statens primære oppgave er å gjøre tiltak og legge til rette for befolkningens trygghet og velferd.

Idrettsaktivitet er historisk sett på fra statens side som et velferdstilbud, blant annet med utgangspunkt i at idrett er positivt for folkehelsen. Staten fungerer som tilrettelegger og økonomisk støttespiller for idretten gjennom finansiering av kommunale fotballbaner, idrettshaller og ballbinger.

Staten har også ansvaret for å ivareta innbyggernes utdanning og skolegang. Statlig finansierte barnehager, barneskoler, og ungdomsskoler er eksempler på velferdstilbud som staten tilbyr befolkningen i Norge. I forhold til oppgaven er det sentrale hvordan staten er med på å tilrettelegge for at respondentene skal kunne fullføre sin videregående skolegang samtidig som de kombinerer det med sitt yrke som fotballspiller, og hvorvidt logikkene rundt velferd og trygghet er logikker som verdsettes og representeres av respondentene i undersøkelsen.

2.4 Self Determination Theory

Self determination theory (Deci & Ryan, 1985), heretter SDT, er en motivasjonsteori som tar for seg menneskelig motivasjon og underliggende motivasjonsfaktorer. SDT bygger på at mennesker har iboende psykologiske behov, selvbestemmelse, kompetanse, og tilhørighet, som må tilfredsstilles for å oppnå motivasjon og produktivitet. I hvor stor grad disse behovene blir tilfredsstilt er i følge teorien med på å avgjøre hvor sterk motivasjonen til den enkelte vil være. Teorien vil brukes til å belyse respondentenes motivasjon, da forskningsspørsmålet ønsker å finne ut mer om de bakenforliggende årsakene til hvorfor respondentene handler som de gjør innenfor ulike institusjoner.

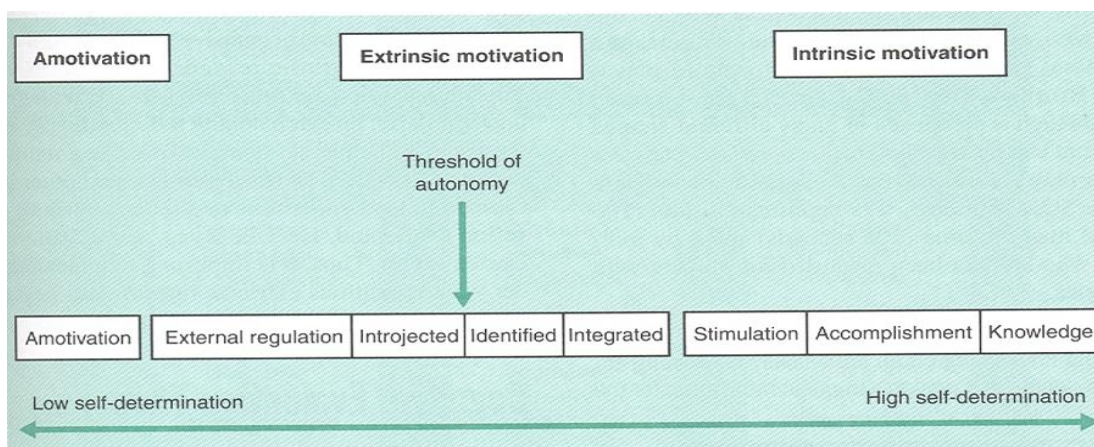

Figure 6.2 Continuum of intrinsic and extrinsic motivation.

Figur 1. Modellen beskriver forholdet mellom indre- og ytre motivasjon (Weinberg & Gould, 2010).

2.4.1 Indre motivasjon

Indre motivasjon bygger på en naturlig indre drivkraft og lyst til å bedrive en aktivitet. I følge teorien vil mennesker med indre motivasjon både prestere bedre og ha det bedre med seg selv (Deci & Ryan, 1985).

Den indre motivasjonen henger tett sammen med lek og glede, og å tilfredsstille behovet om selvbestemmelse, kompetanse og tilhørighet. På den måten kan vi si at dersom individet får en grad av frihet i utførelsen av en arbeidsoppgave, som er passe vanskelig basert på individets ferdighetsnivå i forhold til arbeidsoppgaven – og at individet i tillegg opplever å bidra til et større fellesskap, så oppstår indre motivasjon. I forhold til studiens problemstilling henger indre motivasjon sammen med idrettens egenverdi, gleden ved å utøve idrett.

2.4.2 Ytre motivasjon

Ytre motiverte mennesker lar seg motivere av eksterne belønninger, som for eksempel lønn, materielle goder og bonuser.

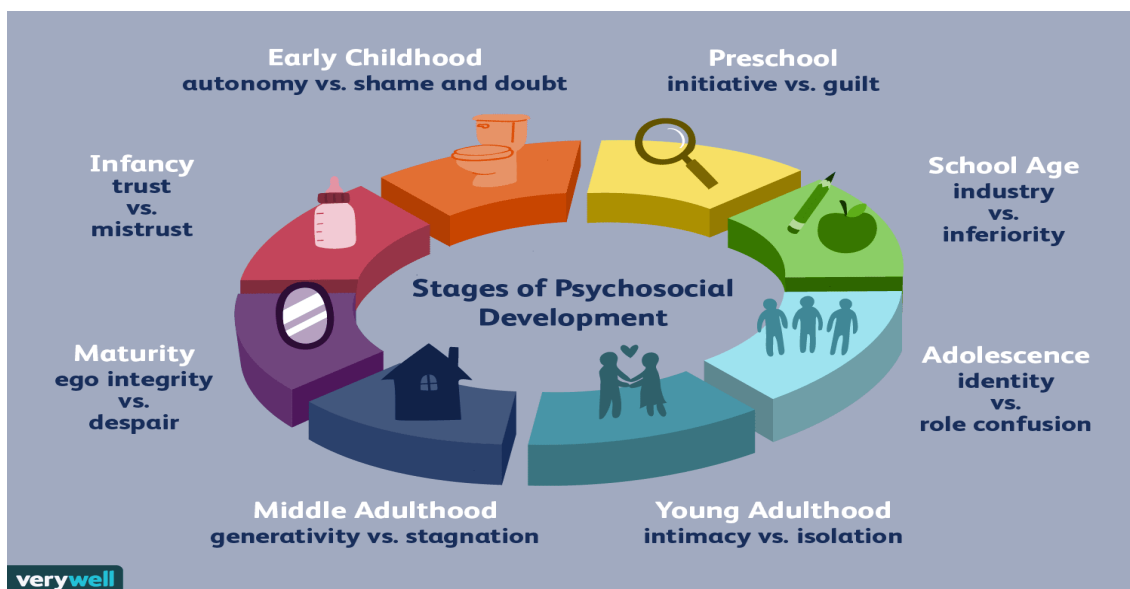
Det vil si at dersom et individ gjør en arbeidsoppgave primært for å få belønningen fullførelsen av oppgaven vil gi, så er vedkommende ytre motivert. Eksempelvis gjennom at et individ motiveres av å stå på eksamen, fordi foreldrene har lovet en økonomisk belønning dersom det skjer. Selv om det etter teorien er enighet om at den ytre motivasjonen ikke er like sterk og resistent som den indre, kan også individer som motiveres av ytre belønninger nå langt. I et idrettsinstitusjonelt perspektiv ser man for eksempel at selv om idrettsutøvelsen dypst sett er et mål i seg selv, så kan også idretten være et middel til å tjene penger (Gammelsæter, 2016).

2.5 Identitet

Konseptet «identitet» handler om å vite hvem du er, og om hvordan du ønsker å bli oppfattet. Erikson (1963) laget en modell for hvordan individets sosiale utvikling oppstår i ulike faser gjennom livet, i en 8-steps modell (figur 2).

Modellen bygger på at det i hver fase, gjennom hele livsløpet, oppstår en utfordring eller problemstilling. Måten individet reagerer på denne utfordringen, legger føringer for hvordan identitet og personlighet bygges gjennom livet.

I studien undersøkes fire unge voksne, som alle er 18 år. I følge Erikson (1963) er disse i slutten av en fase hvor utfordringer de står ovenfor er identitet og rollekonflikt.

Figur 2. Modellen viser den psykologiske utviklingen hos et menneske (Erikson, 1963).

2.6 Familiens rolle

Mennesker påvirkes av arv og miljø. Familien fungerer ofte som et individs nærmeste støttespillere, og basert på dette tillitsforholdet vil mor og far kunne påvirke individet både positivt og negativt. Det er naturlig at foreldre viser interesse og kan komme med tips og råd til barna sine, spesielt i en tidlig fase i barnas liv.

Spesielt aktuelt vil det være å gi råd rundt valg som kan være direkte avgjørende for barnas framtid, eksempelvis valg knyttet til yrkes- og utdanningsvalg. Basert på dette vil det være naturlig å se på foreldrenes rolle, og hvordan deres egen bakgrunn og holdninger rundt idrett og utdanning eventuelt er med på å påvirke respondentene i hvilke logikker og motivasjon de har på de ulike arenaene. Forskning fra Statistisk sentralbyrå viser at det er stor forskjell på andelen studenter som fullfører høyere utdanning, basert på deres foreldres utdanningsbakgrunn. De studentene som hadde foreldre hvor minst én hadde fullført høyere utdanning, hadde signifikant større sjanse statistisk sett for å fullføre høyere utdanning, sammenlignet med studentene hvor foreldrene hadde grunnskoleutdanning (SSB, 2017).

Selv om det i denne studien forskes på kombinasjonen toppfotball og VGS utdanning, ansees det som et godt tilskudd til studien å se nærmere også på foreldrenes bakgrunn, for å se hvorvidt foreldrenes utdanningsbakgrunn og holdninger til utdanning i noen grad har påvirket respondentene, både i forhold til skole og fotball.

3.0 Metode

Under dette metodekapitlet vil det blir gjort rede for de metodiske valgene.

Det vil redegjøres for hvorfor oppgaven bygger på den kvalitative metoden, hvordan data er samlet inn, valg av respondenter vil presenteres og begrunnes, og intervjuprosessen vil beskrives. I tillegg vil det redegjøres for spørsmål knyttet til validitet, reliabilitet og etikk, samt et avsluttende punkt til slutt vedrørende min egen rolle som forsker i bachelorprosjektet.

3.1 Metodisk tilnærming

Studien tar sikte på å beskrive hvordan respondentene opplever kombinasjonen toppfotball og videregående skolegang. Dette forteller om undersøkelsens underliggende kontekst, og den kvalitative metoden egner seg nettopp til undersøkelser der vi ønsker å se sammenhengen mellom individ og kontekst. (Jacobsen, 2016)

Ifølge Jacobsen (2016) har et kvalitativt undersøkelsesopplegg som hensikt å få fram hvordan mennesker fortolker og forstår en gitt situasjon.

Det kvalitative undersøkelsesoppleggets styrker er at man får en nærmere relasjon med de eller den som undersøkes, samt i større grad kan få belyst nyanser ved fenomener. (Jacobsen, 2016)

Ettersom kvalitative undersøkelser tar utgangspunkt i personlige tanker og meninger, ble den kvalitative metoden valgt. (Jacobsen 2016)

Den kvalitative tilnærmingen er også hensiktsmessig i forhold til å få mest mulig relevant informasjon ut i fra få enheter, og er intensiv.

På bakgrunn av dette ble det tidlig klart at det kvalitative undersøkelsesopplegget var det mest fordelaktige i forhold til innsamling av data sett i lys av undersøkelsesopplegg, studiens design, formål og problemstilling.

3.1.1 Intervju

I oppgaven er det benyttet semi-strukturerte intervjuer som metode for datainnsamling, som baserer seg på en åpen, vanlig, dialog mellom intervjuer og intervjuobjekt (Jacobsen 2016). Denne tilnærmingen for datainnsamling egner seg aller best når relativt få enheter undersøkes, når vi er interessert i hva det enkelte individet sier, og når vi er interessert i hvordan den enkelte fortolker og legger mening i et spesielt fenomen (Jacobsen, 2016).

På denne måten kan nyanser og tolkninger i større grad fanges opp.

Intervjuet hadde en middels grad av struktur, som et ledd i at respondentene skulle kunne

komme med egne meninger, følelser, holdninger og ideer (Sparkes & Smith, 2014). På denne måten kunne intervjuet ledes inn i forhåndsbestemte temaer og kategorier. Gjennom en åpen spørsmålsformulering ville respondentene i stor grad snakke fritt, for å øke graden av informasjon i intervjuet (Jacobsen, 2016).

3.1.2 Intervjuguide

Det var viktig å utarbeide en tilfredsstillende intervjuguide i forkant av intervjuene, for å sikre informativ og relevant data. Utarbeidelsen av spørsmålene til intervjuguiden ble gjort med bakgrunn i relevant teori i forhold til oppgavens kontekst (Gammelsæter, 2016; Deci & Ryan, 1985; Eriksson, 1963). Gjennom å forankre intervjuguiden i teori, gav det meg en god plattform videre for å utarbeide spørsmål som både var relevante teoretisk, og for oppgavens kontekst. Intervjuguiden ble utformet med predefinerte temaer og kategorier. Etter å ha laget et førsteutkast til en intervjuguide, gjennomførte jeg et pilotintervju i en relativt tidlig fase. Respondenten til pilotintervju har tidligere gått et vanlig treårig løp på VGS, samtidig som vedkommende spilte på andre nivå i Norge og satset alt på å etablere seg som fotballspiller på høyt nivå. Respondenten ble valgt på bakgrunn av sine erfaringer knyttet til forskningsspørsmålet, etter en innledende samtale hvor temaet i oppgaven ble diskutert med stort engasjement og innsikt. Det ble klart etter pilotintervju og transkripsjon at intervjuguiden ikke i stor nok grad var tilfredsstillende i forhold til innsamlingen av en del viktige data knyttet til forskningsspørsmålet, og det ble gjort noen justeringer ved intervjuguiden. Prosessen var lærerik, og jeg måtte virkelig reflektere over både teori, kontekst og pilotintervju under utformingen av den endelige intervjuguiden (vedlegg 3). Gjennomføringen av pilotintervju var også en veldig god forberedelse i forhold til å øve på å være i en intervjusituasjon, samtidig som jeg fikk sett viktigheten av å ha en god intervjuguide for å sikre relevant informasjon. Spørsmålene ble bygget opp rundt sentrale temaer i respondentenes hverdag, og var i stor grad formulert på en åpen måte. Ettersom respondentene sitter på førstehåndsinformasjon om kjernen i problemstillinga, var det viktig å stille oppfølgingsspørsmål der det var naturlig. Til tross for at spørsmålene ikke virket veldig komplekse i utformingsfasen, var min observasjon at en del spørsmål krevde mye refleksjon hos respondentene. Dette førte til at intervjuene ved enkelte anledninger gikk på utsiden av intervjuguiden, men dette førte igjen til at mye relevant data ble fanget opp. Intervjuguiden fungerte som et nyttig hjelpemiddel i forhold til å ha en rød tråd i intervjuet, og som en trygghet for meg som intervjuer.

3.2 Utvalg

Utfordringen ved å velge en kvalitativ undersøkelse er at både forarbeid og etterarbeid er krevende, og at tidsbruken knyttet til dette arbeidet gjør at antallet respondenter ikke kan være like mange som det potensielt kunne vært i et kvantitativt undersøkelsesopplegg.

Utvalget til denne undersøkelsen ble derfor begrenset til fire respondenter, for å ikke ende opp med så mye informasjon at det blir vanskelig å få oversikt (Jacobsen, 2016).

3.2.1 Respondenter

Med bakgrunn i valg av metode og design, består utvalget i denne studien av fire voksne, profesjonelle fotballspillere, som tilhører klubber på tre ulike nivåer i Norsk toppfotball.

Profesjonelle spillere er her definert som spillere som har profesjonell kontrakt, og norsk toppfotball er definert som nivåene Eliteserien, OBOS-ligaen, og Post/Nord ligaen.

For utvelgelse av enheter, ble utvalgsprosessen til Jacobsen (2016) fulgt. Etter å ha definert kriterier for utvelgelse, ble det klart for meg at ettersom jeg ikke hadde mer en fire respondenter, ønsket jeg først og fremst å intervju de jeg trodde kunne gi meg best og mest informasjon knyttet til forskningsspørsmålet, samt sørge for en viss form for bredde og variasjon, både i forhold til utdannings- og fotballbakgrunn. Dette resulterte da i et utvalg bestående av fire respondenter, hvorav én spiller fotball på tredje nivå, to spiller fotball på nivå to og én spiller fotball på nivå en. Alle respondentene er norske, og er i slutten av sitt utdanningsløp på videregående skole, samtidig som de kombinerer dette med fotball på høyt nivå. Det at respondentene per dags dato spiller og trener på ulike nivåer representerer variasjonen i undersøkelsen, da jeg både av egen erfaring og gjennom undersøkelser vet at rammene og hverdagen som helhet kan se veldig ulik ut i forhold til hvilket nivå man spiller på. Jeg vil vektlegge at det endelige utvalget av respondenter i studien var en lang og nøye gjennomtenkt prosess, og jeg var svært opptatt av i og under intervjuene med å forsøke å etablere et tillitsforhold så godt det lot seg gjøre, for å få mest mulig åpne og ærlige svar fra respondentene.

3.3 Analyse av data

Det første steget i analyseprosessen var transkripsjon av intervjuene, med transkripsjon så kort tid etter avsluttet intervju som mulig. Her fikk jeg erfare at jeg satt igjen med en stor mengde data som føltes uoversiktlig, og jeg var nødt til å redusere noe av kompleksiteten ved datamaterialet. Jeg brukte god tid på å bli kjent med datamaterialet mitt. Både i form av gjennomlytting fra båndopptak, men også i form av gjennomlesing av transkribert tekst. Ettersom alle intervjuene ble gjort innenfor en periode på 3 uker, fra 20. februar til 15. mars, prioriterte jeg å transkribere hvert enkelt intervju, og bli godt kjent med datamaterialet før jeg gikk videre til neste steg, innholdsanalysen. Utgangspunktet for kategoriene ble hentet fra temaene jeg hadde i intervjuguiden. Som Jacobsen (2016) forklarer, er en av fordelene i kvalitativ analyse at analyseprosessen ofte er fleksibel, og at man kan gjøre endringer underveis i undersøkelsesopplegget. Det var følgelig en kontinuerlig prosess å optimalisere både kategorier og underkategorier. På tross av at analyseformen åpner for at kategoriene defineres induktivt, indikerte resultatene at de hovedkategoriene som ble definert (deduktivt) for intervjuguiden til en viss grad også fungerte for de faktiske resultatene. Konkret fulgte jeg prinsippene som Jacobsen (2016) skisserer som sentrale i en innholdsanalyse, men med det relativt lave antallet respondenter falt valget på å framstille datamaterialet tematisk i resultatdelen. Siden de predefinerte kategoriene så ut til å passe datamaterialet godt, ble respondentenes svar sortert inn i hovedkategoriene. Ved å strukturere informasjonen på den måten blir det enklere å se sammenhenger mellom respondentenes svar innenfor kategoriene. Selv om det ble en viss omformulering av hovedkategoriene, var dette ikke noe stort problem. Kategoriene ble derfor i noen grad påvirket av den induktive behandlingen av datamaterialet. Temaene og funnene under disse hovedkategoriene er i sin helhet induktivt framstilt.

3.4 Validitet og reliabilitet

Det er viktig i alle undersøkelser å undersøke problemer og utfordringer knyttet til validitet og reliabilitet. Validitet omhandler gyldighet, mens reliabilitet omhandler pålitelighet.

Validitet

I en kvalitativ undersøkelse er utgangspunktet at forskeren ved hjelp av datainnsamling ønsker å beskrive en virkelighet som ikke er direkte observerbar (Jacobsen, 2016).

Valideringsprosessen har tre steg som er med på å bestemme undersøkelsens interne og eksterne validitet (Jacobsen, 2016)

1. Gir respondentene en sann representasjon av virkeligheten?

Respondentene i undersøkelsen ble nøye valgt etter en større utvalgsprosess. De er førstehåndskilder, og lever i hverdagen tett på de utfordringene som speiler problemstillingen. De har altså en sterk nærhet til det som er kjernen i problemstillingen (Jacobsen, 2016).

2. Er forskerens gjengivelse og fortolkning av data riktig?

For å sikre riktig gjengivelse og fortolkning ble det gjort en rekke tiltak. Intervjuene ble tatt opp ved hjelp av båndopptaker, og transkribert intervju ble sendt tilbake til respondentene per e-post. Dette er en form for respondentvalidering (Jacobsen, 2016).

3. Gjenspeiler resultatene i undersøkelsen virkeligheten?

Resultatet av undersøkelsen på et utvalg på fire respondenter kan ikke sies å gjenspeile virkeligheten for alle andre enheter i en tilsvarende populasjon. Respondentene har også ulike vilkår og rammebetingelser i hverdagen, og det vil være vanskelig å sammenligne for å trekke bastante konklusjoner. Samtidig er alle respondentene unge, ambisiøse idrettsutøvere som i tillegg ønsker å fullføre VGS, og de potensielle utfordringene i hverdagen kan tenkes å være ganske like for de fleste andre i et tilsvarende utvalg.

Reliabilitet

Reliabilitet omhandler dataens pålitelighet og troverdighet. Det er en rekke faktorer som styrer graden av reliabilitet i en kvalitativ undersøkelse, og som er med på å bestemme om de resultatene studien har kommet fram til er pålitelige.

Hvordan data samles inn, undersøkelseseffekt, konteksteffekt og unøyaktighet i nedtegning og analyse av data er alle potensielle måleproblemer (Jacobsen, 2016). For å sikre høyest mulig grad av pålitelighet, var det først og fremst viktig å etablere et tillitsforhold til respondentene i en tidlig fase. Dette ble gjort via E-post, telefon, og senere ansikt-til-ansikt før intervjustart. For å unngå graden av intervju-effekt forsøkte jeg å være så avslappet og omgjengelig som mulig i møte og intervju med respondentene, og opplevde ingen åpenbare måleproblemer i forhold til intervju-effekten. I forhold til å minimere graden av konteksteffekt ble det vurdert hvor det var best at intervjuene fant sted. For å få en mest naturlig kontekst, men også fred og ro til gjennomføringen ble intervjuer gjort på ulike kaféer etter respondentenes valg. I forhold til analysen av data var det til tider utfordrende spesielt å definere hvilke enheter med tilhørende utsagn som passet til de bestemte kategoriene (Jacobsen, 2016). Dette førte til at analyse av data tok relativt lang tid.

Jeg har behandlet innsamlet data kritisk, og ikke latt mine egne teorier og erfaringer påvirke undersøkelsen.

3.5 Etikk

Etiske spørsmål går hånd i hånd gjennom enhver samfunnsvitenskapelig undersøkelse. Gjennom hele undersøkelsen, fra forberedelsesfasen til undersøkelsens slutt, er det alltid etisk tematikk som må behandles og følges opp riktig.

Utgangspunktet for norsk forskningsetikk omhandler tre grunnleggende krav knyttet til forholdet mellom forsker og dem det forskes på; informert samtykke, krav på privatliv, og krav på å bli korrekt gjengitt (Jacobsen, 2016).

Det første som ble gjort etter at problemstillingen ble utformet, var å lage et informasjonsskriv til fremtidige respondenter (vedlegg 1). Bachelorprosjektet ble også meldt til godkjenning hos Norsk Senter for Forskningsdata, NSD. I forkant av intervjuene laget jeg også en samtykkeerklæring (vedlegg 2). Denne orienterte kort om undersøkelsens formål, og om hva intervjuene skulle brukes til. Det ble opplyst om at intervjuene kom til å bli tatt opp, og at de var frivillige og anonyme. All informasjon som ble innhentet fra respondentene var konfidensiell, og ville bli slettet når forskningsprosjektet avsluttes. Etter transkripsjon ble intervjuene sendt tilbake til respondentene for gjennomlesing.

Respondentenes navn, nivå, skole og klubbtilhørighet har blitt anonymisert, for å unngå å identifisere enkeltpersoner på bakgrunn av dataen, for eksempel «spiller én», «klubb nivå to», og «videregående skole».

3.6 Min egen rolle

Jeg jobber som profesjonell fotballspiller, og har gjort det i ca. 10 år, på de to øverste nivåene i Norge. Jeg besitter personlige erfaringer rundt essensen i oppgavens problemstilling, og det var viktig for meg å gå inn i studien uten å la mine egne erfaringer styre undersøkelsesopplegget mitt i for stor grad, til tross for at mine egne erfaringer i stor grad var bakgrunnen for oppgaven som helhet. Jeg har også kjennskap til alle de fire respondentene i mer eller mindre grad, noe jeg også tenkte nøye igjennom i utvalgsprosessen. Jeg kom til at tilliten som jeg opplevde lå der mellom meg som forsker og respondentene var viktig for å få så gode svar som mulig til studien, men jeg er også oppmerksom på at det kan være ulike motiver bak svarene som er gitt, med bakgrunn i at jeg som forsker og respondentene har kjennskap til hverandre fra før. Datamaterialet vil behandles deretter.

4.0 Resultat

I dette kapitlet vil jeg presentere de viktigste funnene i studien. Resultatene i dette kapitlet baserer seg utelukkende på respondentenes utsagn. Dataene som kommer fram vil bli diskutert opp mot teori først i diskusjonskapitlet. Resultatene vil presenteres i en fortellende stil, og underkapitlene er valgt for å best mulig ivareta poenger, sitater og funn ved studien. Jeg vil starte med å presentere hvordan respondentene opplever tilrettelegging mellom skole og klubb i hverdagen. Deretter presenteres funn knyttet til hva det er som driver respondentene til å drive med fotball og skole, og hva de ønsker å oppnå ved fotballkarrieren og studiene. Til slutt presenteres funn knyttet til familiens påvirkning på respondentene i fotball og på skolen.

Tabell 1. Tabellen viser nøkkelinformasjon om undersøkelsens respondenter.

Respondent	Linjevalg	Klubbnivå	Foreldrenes utdanning
R1	Studiespesialiserende med toppidrett	Nivå tre	Mor høyere utdanning
R2	Studiespesialiserende	Nivå to	Mor og far høyere utdanning
R3	Studiespesialiserende med toppidrett	Nivå to	Mor og far høyere utdanning + spesialisering
R4	Studiespesialiserende med toppidrett	Nivå en	Far høyere utdanning

4.1 Hvordan er tilretteleggingen og hvordan fungerer den i praksis?

Generelt er respondentene fornøyde med tilretteleggingen mellom skole og klubb. tre av fire respondenter opplever i stor grad at tilretteleggingen de får fra klubb og skole er god. Det er primært to faktorer som går igjen blant respondentene og som pekes på som de viktigste faktorene til at tilretteleggingen oppleves som bra; skolen har en kontaktperson som er et bindeledd til klubb, og fleksibilitet til å kunne trene med klubb på dagtid. En av fire respondenter opplever at tilretteleggingen fungerer bra, men mot sin hensikt.

Opplegget er bra, men alt for komfortabelt egentlig. Det er for lett å snike seg unna, og det fører til at jeg henger mye etter og ikke får gjort det jeg skal.

(Respondent 1, nivå 3)

Et interessant funn er at til tross for at det er bred enighet om at tilretteleggingen er god, så oppleves den praktiske gjennomføringen i hverdagen som utfordrende. Respondentene opplever at graden av god struktur er det viktigste punktet for en god gjennomføring i praksis.

«Skolen blir ofte nedprioritert. Jeg mister så mye fag, og du må være utrolig strukturert for å få det til. Det er ikke helt meg. Så det blir bare en vond sirkel»

(Respondent 1, nivå 3)

«Fotballen går veldig ut over skolearbeidet, og motsatt egentlig. Jeg har mye dårlig samvittighet og det er til tider uoversiktlig. Jeg mister også energi til å trene ekstra».

(Respondent 2, nivå 2)

«Man må være veldig strukturert og dedikert i hverdagen. Når det er eksamensperioder er det helt kaos. Men jeg er ganske strukturert, så det går stort sett greit».

(Respondent 3, nivå 2)

«Det kan være vanskelig å henge med, og det er krevende. Men så lenge man klarer å være strukturert så kommer man seg i hvertfall gjennom».

(Respondent 4, nivå 1)

Dette viser at selv om tilretteleggingen oppleves som god, så uttrykker respondentene at ansvaret for å klare å mestre begge fronter i stor grad ligger på individet selv. I tillegg kommer det også fram at den totale belastningen som fotballsatsingen og skolearbeidet krever er stor.

4.2 Graden av motivasjon

4.2.1 Forholdet til fotball i hverdagen

Majoriteten av respondentene i studien rapporterer om at de spiller fotball fordi de elsker spillet. Respondentene trekker fram hverdagen, livsstilen og konkurransemiljøet som

hovedårsaker til hvorfor de spiller fotball.

«Det er den beste livsstilen, og jeg elsker bare fotball. Det å være i et konkurransemiljø og jobbe hardt for å nå målene mine hver dag»

(Respondent 3, nivå 2)

«Jeg bare elsker sporten, og å ha hobbyen sin som jobb er helt nydelig. Det er noe jeg har drømt om siden jeg var liten gutt, og jobbet hardt for. Det gir meg så mye».

(Respondent 4, nivå1)

Disse utsagnene representerer verdier som er knyttet til idrettens fundamentale idé og grunnverdier. Fotballen har etterhvert fått en stor posisjon i norsk idrett. Det er stor interesse, og sporten blir viet stor oppmerksomhet daglig i nyhets og TV-bildet, for ikke å snakke om i sosiale medier og på internett. Det at fotballen har denne statusen for mange i samfunnet, gjør også at de som fysisk leverer produktet (spillerne) kan oppleve både å motta stor oppmerksomhet for jobben de gjør, samt gode lønnsbetingelser.

Respondentene innrømmer at til tross for at det er idrettens egenverdi som driver dem i hverdagen, frister det økonomiske også.

«Du ser jo på livsstilen til de store gutta. Det er sjukt fristende å kunne tjene store penger gjennom fotballen».

(Respondent 2, nivå 2)

«Først og fremst spiller jeg fotball fordi det er gøy, men det har endret seg litt egentlig. Før var det bare lek og moro, men nå ser jeg også muligheten til å legge meg opp penger»

(Respondent 1, nivå 3)

Utsagnene bekrefter at respondentene ser på muligheten for å bruke idretten sin som et ledd i å oppnå rikdom. Dette viser at markedets logikker om å bruke idretten som en arena for å oppnå profitt er representert blant respondentene. Funnene viser at det er ulike logikker som ligger bak hva som driver respondentene til å spille fotball. Respondentene viser sterk motivasjon til utøvelsen av idrett, men studien viser også at deres motivasjon til å drive idrett også ligger i et ønske om å tjene penger.

4.2.2 Forholdet til skole i hverdagen

Graden av motivasjon respondentene har til å gå på skole er varierende. Enhetene som er undersøkt går et vanlig 3-årig studiespesialiserende utdanningsløp på videregående skole. Det kommer frem at respondentene i langt mindre grad er bevisste på hva som driver dem til å gå på skole, i forhold til hva som driver dem til å spille fotball. Det virker imidlertid klart at respondentene ser på studiene som en trygghet, og noe å ha i bakhånd i tilfelle fotballkarrieren ikke går den veien de ønsker

«Jeg vil bare bli ferdig egentlig, og få vitnemålet. Det er jo helt feil heller med tanke på å få en jobb etter karrieren».

(Respondent 1, nivå 3)

«Jeg tenker at det er bra å ha noe i bakhånd, hvis jeg for eksempel blir lei av fotball eller skadet».

(Respondent 4, nivå 1)

Som redegjort for i teorikapitlet er statens hovedformål å sørge for velferd og trygghet for befolkningen. Tilbudet om en vederlagsfri videregående utdanning, som en plattform for videre studier og/eller jobb er nettopp en slik velferdsordning. Det virker altså som at utdanningens logikker dominerer (naturlig nok) i forhold til hvorfor respondentene går på skolen.

En respondent oppgir også at det å glede foreldrene sine er en viktig del av grunnen til at han går på skolen.

«Jeg går jo på skolen en god del for foreldrene mine også da, jeg vet at de vil jeg skal gjøre det, og jeg vil gjøre dem stolte».

(Respondent 3, nivå 2)

Dette viser også at familien kan ha en stor påvirkning på individets logikker, og være en kilde til motivasjon, og derfor kan det være hensiktsmessig for studien å studere dette nærmere.

4.3 Fotball, skole, og familiens påvirkning

I en hektisk hverdag der respondentene skal sjonglere satsing på toppfotball med videregående skolegang, er det mange faktorer som skal klaffe for at man lykkes på begge fronter. Som nevnt i teorikapitlet er det forsket på korrelasjonen mellom studenters gjennomføringskraft til høyere utdanning, og foreldrenes utdanningsbakgrunn.

Tabell 1. Tabellen viser forholdet mellom foreldrenes utdanningsbakgrunn og holdninger til utdanning, sett i sammenheng med respondentene.

Respondent	1	2	3	4
Foreldre med høyere utdanning	Mor	Mor og far	Mor og far	Far
Foreldrenes holdning til utdanning	Ikke veldig viktig. Foreldrene forstår at fotball kommer først.	Veldig viktig. Utdanning har alltid vært et samtaleemne hjemme.	Ganske viktig. Tydelige på at å fullføre VGS er et minimum.	Alltid fått beskjed om at utdanning er viktig. De ønsker den tryggheten i bakhånd.

Tabellen viser ganske klart at i forhold til studiens respondenter er det en sammenheng mellom foreldrenes utdanningsbakgrunn og hvilke holdninger de har til utdanning. Dette gjenspeiler seg også i respondentenes utsagn, der de som har foreldre som har en mer uttalt positiv holdning til utdanning også reflekterer holdningen deres barn (respondentene) har til utdanning.

4.4 Tanker om fremtiden

4.4.1 Fotball

Respondentene har veldig ulike mål og ambisjoner for hva de vil oppnå med fotballkarrieren sin. Felles for alle er at de fremstår reflekterte, detaljerte og bevisste rundt hva de ønsker å oppnå. Majoriteten av respondentene uttrykker først og fremst at det viktigste med fotballkarrieren er å oppnå sine personlige sportslige ambisjoner.

To respondenter har store sportslige ambisjoner

«Jeg vil spille i en topp 5 liga, og på landslaget. Det er et all-in prosjekt egentlig. Jeg kommer til å gjøre alt for det, det er målet».

(Respondent 1, nivå 3)

«Jeg drømmer om å spille i en av de store ligaene, i tillegg til landslaget så klart. Det er en stor drøm. Jeg vet det blir vanskelig, men jeg føler jeg har en sjanse».

(Respondent 3, nivå 2)

Som kontrast til dette, uttaler én respondent at han har kjent på en endring i sine målsetninger etterhvert som han har blitt eldre

«Det er ikke så utrolig viktig å lykkes lenger som det var før. Hvis jeg ser at jeg ikke kommer til å nå målene mine så kommer jeg til å slutte og satse på skole. Men, jeg har de samme drømmene som tidligere innerst inne, føler bare flammen har dødd ut litt».

(Respondent 2, nivå2)

Selv om respondentene primært vektlegger viktigheten av å nå sine sportslige mål som det viktigste, er det også et mål for fremtiden å tjene penger

«Jeg vil jo til utlandet, helst Spania. Så betyr ikke penger alt, men det er jo en motivator det og».

(Respondent 4, nivå 1)

4.4.2 Skole

Som presentert i innledningen er det et svært trangt nåløy for de som ønsker å oppnå en karriere som profesjonell fotballspiller, også i Norge. Utdanning er i så henseende noe som kan brukes som et ledd til en alternativ karrierevei, dersom fotballkarrieren ikke skulle ta den veien en ønsker.

«Jeg vil bruke vitnemålet mitt til å studere videre, først og fremst på universitetet. Jeg har planen klar og vet hvilket studie jeg ønsker å søke meg inn på, men jeg må nok bruke det neste året på å ta opp fag for å komme inn».

(Respondent 2, nivå 2)

«Jeg vil få et vitnemål på kort sikt, og bruke det til å få meg en god jobb i framtiden. Det gjør godt å vite at jeg har skolen som et slags sikkerhetsnett. Det er absolutt en stor

trygghet å ha».

(Respondent 4, nivå 1)

«Jeg har ingen store planer enda, men jeg vil bruke vitnemålet til å studere noe som kan gi meg noe mer i hverdagen. Det blir nok play-station og TV-serier, og det er ikke nok for meg».

(Respondent 3, nivå 2)

Det er imidlertid én respondent som ikke kan se for seg en videre fremtid med studier

«Først og fremst vil jeg bli ferdig, sånn at jeg kan konsentrere meg fullt og helt om fotballen. Det blir ikke videre studier på noen år i hvertfall. Jeg ser på fotballen som min egentlige utdanning, og det er den jeg vil bruke videre også».

(Respondent 1, nivå 3)

Dataene viser at respondentene stort sett er enige om hva de ønsker å oppnå med sin skolegang. Majoriteten ønsker å få vitnemål som et ledd i å søke seg videre til høyere utdanning og arbeidsliv på sikt.

4.5 Identitet

Som redegjort for i teorikapitlet handler identitet om hvem man identifiserer seg som, og i forhold til oppgaven hvorvidt ulike roller kan være med på definere hvem man er.

Basert på respondentenes utsagn uttrykkes det en sterk identitet knyttet til det å være fotballspiller. Det samme uttrykket kommer ikke fram i forhold til rollen som student. Majoriteten av respondentene i undersøkelsen ser på seg selv som fotballspiller først.

«Det betyr absolutt alt å lykkes egentlig. Jeg har ofret så mye, i så mange år. Fotball er livet mitt».

(Respondent 1, nivå 3)

«Jeg ønsker ikke å fokusere for mye på skolen heller, fordi det er plan B.

Jeg føler at dersom jeg tenker for mye på plan B, så mister jeg fokus på plan A, som er fotball».

(Respondent 3, nivå 2)

«Det er jo all in. Fotballen har vært hele livet, og jeg må bare lykkes».

(Respondent 4, nivå 1)

Det er imidlertid én respondent som har et annet perspektiv, og som uttrykker at det å se det store bildet er det viktigste for han

«Man bør være så takknemlig for at man får muligheten til å kombinere fotball og skole. Ikke alle barn i verden får det. Jeg elsker fotball, og legger mye i potten for å lykkes, for å nå målene mine, men samtidig vet jeg at alle ikke gjør det. Derfor er det viktig for meg å være like god på skolen som på fotballbanen, ha den samme motivasjonen. Mange faller igjennom, og jeg kjenner meg utrolig privilegert som får lov til å kombinere skole og fotball på den måten vi får i Norge».

(Respondent 2, nivå 2)

5.0 Diskusjon

Diskusjonskapitlet vil gå nærmere inn på tre hovedfunn i studien, som vil bli diskutert opp mot relevant teori. Dette for å gi en dypere forståelse av hvordan tilretteleggingen for fotball og skole virkelig fungerer, og om dagens system fungerer på den mest hensiktsmessige måten.

5.1 Tilretteleggingen oppleves som god – men er den det?

Den praktiske tilretteleggingen for å kombinere fotball og skole, er i praksis samhandlingen mellom idrett og utdanning. Staten har historisk lagt til rette for idrettsaktiviteter, på grunn av aspekter som økte helsegevinster, sosial interaksjon og idrettsglede. Selv om den norske staten fungerer som en viktig fasilitator og kilde til kapital for idretten, så regulerer de den ikke på samme måte politisk som de gjør med utdanning.

Det statlige skolesystemet er regulert fra Kunnskapsdepartementet, via utdanningsdirektoratet, til de respektive fylkeskommunene. (Store norske leksikon, 2016) Gjennom toppidrettens rivende utvikling både nasjonalt og internasjonalt har også ført til at staten kanskje også har endret karakter i forhold til sin rolle i idretten, gjennom at statens egentlige logikker for å legge til rette for idrett er i endring.

I oppgaven er konteksten nettopp forholdet mellom toppidrett og videregående skole. Respondentene er unge utøvere som enda ikke har nådd sitt potensial som verken studenter, idrettsutøvere eller mennesker. Respondentene uttrykker i studien at de er fornøyde med hvordan tilretteleggingen er, men rapporterer samtidig at hverdagen er krevende, uoversiktlig og stiller stor krav til struktur. Dette er kanskje ikke funn som kan karakteriseres som banebrytende, men like fullt er det et poeng funn som er verdt å diskutere.

5.1.1 Hva kommer først, fotball eller skole?

Toppidretten er ekskluderende, og dens logikker bygger på å konkurrere, på å hente marginer, og på å hver dag pushe seg selv i alle valg man tar – for å oppnå sine sportslige ambisjoner.

Slik arbeidsmarkedet fungerer, fungerer videregående skole som en arena for læring, med det formål å bygge en formell kompetanse som både kan gi muligheter til videre studier,

men også arbeid på sikt. På den ene siden kan man argumentere for at (topp)idrettens logikker kan være hensiktsmessig å videreføre også inn i en utdanningssituasjon, da disse logikkene i teorien vil kunne påvirke individets atferd (handlingsmodeller) positivt i forhold til å prestere på skolen. En sunnere livsstil og kosthold, høy konsentrasjon, disiplin, struktur, dedikasjon og gjennomføringsevne er alle eksempler på modeller for handling som er typisk i toppidretten, og som kan videreføres hos et individ til å prestere bedre på skolen. På den andre siden kan man også argumentere for at toppidrettens krav til den overnevnte atferden fører til dårligere prestasjoner på skolen, fordi toppidretten alene krever så mye. Det blir da et spørsmål om blant annet hvilke logikker som dominerer hos den enkelte, som er med på å avgjøre hvordan kombinasjonen blir i praksis. Når respondentene uttaler at tilretteleggingen er god, kommer det frem i intervjuene at dette utelukkende sees i sammenheng med at deres idrettsutøvelse ikke blir påvirket negativt av tilretteleggingen. De opplever altså at tilretteleggingen er god, fordi idrettens logikker er så sterkt iboende i dem. Spørsmålet er da om tilretteleggingen i realiteten fungerer som den skal? Formålet med en utdanning for de aller fleste, sett bort fra formell kompetanse, er å tilegne seg kunnskap både fysisk, psykisk og sosialt – for å utvikle seg som menneske og for å kunne øke sjansene for arbeid i fremtiden. Respondentene rapporterer om at deres studiehverdag i stor grad preges av mye fravær, og en gjennomgående uoversiktligheit. På tross av dette har majoriteten av respondentene i studien en holdning til utdanning som er lik statens logikker til utdanning. De ser på utdanningen som en trygghet, og som noe positivt å ha i bakhånd inn i fremtiden. Majoriteten av respondentene også klare på at det er idretten som er nummer én, men trenger det å være en motsetning mellom en drøm om å lykkes som fotballspiller, samtidig som man anerkjenner og bærer med seg utdanningens logikker? Respondentene er altså klare på hva som prioriteres først i hverdagen. Når vi i tillegg kjenner til kravene som ligger i toppidretten, kombinert med det faktum at nåløyet er veldig trangt, så er det kanskje ikke unaturlig at respondentene rapporterer om at hverdagen er krevende.

5.2 Markedets logikker for utøvelsen av fotball

Fotball er verdens største idrett, og interessen er enorm. Dette ser selvsagt markedet og dets aktører. Den moderne fotballindustrien framstår som den perfekte arena for markedets kapitalistiske verdier, med uendelige muligheter for profitt – spesielt på det øverste nivået. Denne samhandlingen mellom marked og idrett får også følger for utøverne, gjennom at de tjener mer penger. Resultatene fra studien uttrykker at respondentene til en viss grad drives

av og motiveres av penger i deres hverdag som fotballspillere.

Resultatene viser også at den primære drivkraften for at respondentene spiller fotball er idrettens egenverdi, så i henhold til de vi vet fra institusjonell teori kan vi si at respondentene driver med idrett for de riktige grunnene. Det er uansett verdt å diskutere hvordan økonomiske insentiver kan påvirke fokus og logikker til unge idrettsutøvere. Markedets logikker fokuserer på kapital, men også underliggende markedslogikker som berømmelse og status. I dagens moderne verden spiller sosiale medier en større og større rolle. Gjennom plattformer som for eksempel billedelingstjenesten Instagram kan man komme nærmere sine idrettshelter og følge med på deres hverdag, og ikke minst deres livsstil. Bilder av en livsstil som preges av fine biler, hus, klokker og klær, en livsstil finansiert gjennom et yrke som idrettsutøver. Sosiale medier er lett tilgjengelig, og brukes av flertallet av ungdommer. Dette er et eksempel på en ny kanal som også kan være med på å påvirke hvilke logikker som er sterkest hos et individ. Den stadige eksponeringen for alle suksesshistorier kan absolutt virke motiverende, men på den andre siden også bidra til å vise et feil bilde av virkeligheten, da det er svært få som oppnår en fotballkarriere på elitenivå i Europa. Det kan i den forbindelse virke fornuftig at støttespillere rundt individet, eksempelvis trenere, foreldre, familie, lærere og rådgivere legger til rette for at den indre motivasjonen og gleden ved å spille fotball skal være den primære driveren for idrettsutøvelsen.

5.3 Plan A vs. Plan B

Det kommer tydelig frem i studien at det er stor forskjell i logikker og motivasjon når det kommer til fotball og skole hos respondentene.

Der verdigrunnlaget i forhold til fotball primært hviler på idrettens egenverdi og en indre motivasjon, med detaljerte og reflekterte beskrivelser av hva man ønsker å oppnå med idrettskarrieren, er utsagnene knyttet til den daglige studiehverdagen langt av langt mer vag karakter. En observasjon er at respondentene er tydelige på hvordan de prioriterer fotball og skole. Fotball kommer som nummer én, og skolen som nummer to. Denne prioriteringen, som har bakgrunn i faktorer som motivasjon og logikker, legger føringer for hvor mye innsats som legges ned på de respektive arenaene.

Det er snakk om unge gutter, som alle i en ung alder allerede er lønnsinntakere som idrettsutøvere. Prioriteringene deres kan også forstås, ettersom det i analysedelen kommer tydelig fram at det å lykkes som fotballspiller er drømmer de har båret på siden de var små. Idretten er i så måte også et yrke på lik linje med alle andre yrker. Respondentenes

holdninger til utdanninger er også verdt å diskutere. Det kommer tydelig frem at til tross for at fotballen har deres høyeste prioritet på kortere sikt, så ønsker majoriteten av respondentene studier velkommen på lenger sikt, med bakgrunn i statens logikker. Dette er et funn som peker mot at respondentene i denne studien klarer å se på utdanning i et større perspektiv. Det kan være grunn til å tro at det å kombinere fotball og høyere utdanning vil vise seg å være lettere i praksis, da høyere utdanning i mange tilfeller kan individualiseres og tilpasses individet i større grad.

5.4 Identitet og logikker

Et annet interessant funn i studien knytter seg til respondentenes opplevelse av deres egen identitet, og resultatene kan være nyttige å diskutere som et tilskudd til studiens forskningsspørsmål. Majoriteten av respondentene i undersøkelsen uttrykker en sterk identitet knyttet til rollen deres som fotballspiller. Hvem vi er, og hvem vi identifiserer oss som og med, legger føringer for hvordan vi har det, og hvordan vi handler.

Identiteten til en person er altså knyttet sammen av psykologiske faktorer som for eksempel egne erfaringer, tanker, drømmer, og påvirkning, arv og miljø.

Tidligere i diskusjonskapitlet har jeg diskutert hvilke logikker som er iboende i respondentene, og som påvirker deres handlinger. Disse logikkene og måtene og handle på er følgelig også en del av respondentenes identitet. Valgene respondentene tar i hverdagen reflekteres også i en viss grad av deres identitet. Psykologen Erik Erikson har laget en 8-steps modell for hvordan psykologisk utvikling forekommer hos et individ.

I forhold til respondentene så er de inne i en fase av livet hvor de er i ferd med å bli voksne. Erikson (1963) forklarer at det i denne fasen oppstår en usikkerhet i deres rolle og identitet. Modellen bygger på at hvordan den psykologiske og mentale utviklingen individet har, påvirkes av hvordan individet reagerer på de ulike utfordringene som ligger i hvert steg i modellen. Fasen respondentene befinner seg i er en fase hvor de i praksis skal kombinere det de elsker mest, og det de alltid har drømt om å bli, fotballspiller, og samtidig legge et grunnlag for videre studier og arbeidsliv gjennom skolen.

I denne modningsfasen er det også en rekke andre faktorer som påvirker, og som hører med til det å bli voksen og selvstendig. Ser vi på resultatene fra undersøkelsen i lys av teorien, ser vi at majoriteten av respondentene virker å ha en relativt sterk identitet til fotballen. Hverdagen oppleves også som utfordrende og vanskelig, men det er primært på bakgrunn av skolearbeidet. Respondentene uttrykker ikke noen form for mental fatigue

eller tegn på utbrenthet i forhold til fotballen, i stor grad. Erikson's teori sett i sammenheng med resultatene fra studien er viktig fordi den hjelper oss til å forstå bedre hvilke logikker respondentene følger, og hvorfor de handler som de gjør. Denne undersøkelsen kan selvsagt ikke alene avdekke respondentenes identitet, men på bakgrunn av utsagnene kan resultatene i lys av identitetsteorien gi oss et bredere perspektiv når vi skal forstå hvordan respondentene opplever tilretteleggingen, og hvilke psykologiske faktorer som påvirker hvordan de handler innenfor de ulike institusjonene. Resultatene i studien når det kommer til respondentenes identitet kan også sees i lys av annen forskning gjort på feltet. En kvalitativ undersøkelse i skotsk ligafotball tok sikte på å finne ut mer om fotballspillernes identitet og «social practice». Resultatene viste at til tross for at både bevisstheten rundt, og tilgjengeligheten til utdanning stadig er økende, så er spillernes involvering i utdanningstilbud instrumental og utfallsbasert (McGillivray & McIntosh, 2006). Da vil man kanskje kunne hevde at spillerne i undersøkelsen i stor grad ikke er indre motiverte for utdanning, kanskje med bakgrunn i at deres identitet, fokus, logikker og handlinger er sterkest i forhold til fotball. Det at den skotske undersøkelsen viser at respondentenes holdninger til utdanning primært er utfallsbasert, er også tilsvarende funnene i denne studien. Respondentene i denne studien gleder seg til å bli ferdig på skolen, få vitnemålet, og på sikt kanskje studere videre. De opplever heller ikke den største indre motivasjonen til det daglige skolearbeidet, tilsvarende funnene til McGillivray & McIntosh (2006).

5.5 Utfordringene ved å kombinere fotball og skole – kulturelt betinget?

I studien kommer det tydelig frem at de undersøkte enhetene finner det utfordrende å kombinere sin hverdag som unge fotballspillere og skoleelever.

De ulike logikkene er i konkurranse med hverandre, og som studien viser oppstår det internaliserte konflikter hos respondentene. Mange vil hevde profesjonelle fotballspillere er heldige. De får leve ut drømmen sin, får betalt for det, får oppmerksomhet og en viss status. Fotballspillere er dog forskjellige, som alle andre mennesker. Det finnes profesjonelle fotballspillere som spiller på øverste nivå og som en følge av dette har veldig gunstige lønnsbetingelser, og det finnes semi-profesjonelle fotballspillere i lavere divisjoner som ikke har de samme økonomiske ytelsene i yrket sitt. Til tross for at de to ulike gruppene fotballspillere kan preges av de samme logikkene i utøvelsen av sitt yrke, peker forskningen på at de har logikkene til utdanning og andre sosiale aktiviteter er forskjellige (Gammelsæter & Solenes, 2013).

Semi-profesjonelle spillere engasjerer seg i langt større grad i aktiviteter knyttet til arbeid og utdanning enn profesjonelle spillere, sannsynligvis med bakgrunn i at de semi-profesjonelle spillerne ikke kan leve av idretten alene (Gammelsæter & Solenes, 2013). Det reiser seg da et spørsmål om utfordringene ved å kombinere fotball og skole til dels kan være kulturelt betinget; kanskje er det elitefotballens normer og miljø som fører til disse forskjellene i prioriteringer og tidsbruk på aktiviteter utenom fotballen?

Som redegjort for i innledningen i denne oppgaven, krever det mye målrettet trening fra ung alder for å oppnå ekspertiseprestasjoner innen fotball (Ericsson et al., 1993).

Ofte vil trenere og andre i lederposisjoner fortelle ungdomsspillere at «for å lykkes må du være dedikert og strukturert. Du må sette fotballen høyest» og «du må være villig til å ofre alt for å lykkes». I utgangspunktet er dette utsagn som trenerne har rett i, det krever mye for å lykkes i å etablere seg som toppspiller (Sæter, 2013). Den potensielle utfordringen med en slik måte å kommunisere på er at spillerne er i unge, og at budskapet kan misforstås. På denne måten kan spillerne ubevisst trekkes inn i en overbevisning om at utdanning er negativt i forhold til deres fotballkarriere, og etablere en sterk identitet til fotballen, som går på bekostning av andre identiteter (Sæter, 2013). I lys av diskusjonen over er det også grunn til å diskutere fotballens tradisjon og egenart. Fotball er en idrett der både lag og organisasjon ofte er hierarkisk. Det er en instruerende og fortellende stil der man innordner seg og gjør som man får beskjed om, ofte gjennom instruksjoner fra personer høyere i hierarkiet. I henhold til SDT vil en slik form for arbeid kunne påvirke motivasjon negativt, da det ikke fremmer grunnleggende psykologiske behov som for eksempel selvbestemmelse. Man kan argumentere for selvregulering – evnen til å reflektere, evaluere og ta eierskap til egen utvikling er avgjørende for den fotballmessige utviklingen på sikt (Haugaasen, 2015). Spørsmålet er hvorvidt fotballens miljø oppfordrer til og ønsker velkommen en slik inngang til læring. Det kan argumenteres for at de er trekk ved fotballen og dens kultur som kanskje ikke påvirker spillerne positivt i forhold til det å studere, og at spillerne selv med bakgrunn i deres egen psykologiske utvikling, prioriteringer og støttespillere i større grad må ta eierskap til det å gå på skole. I tillegg vil det kanskje være fordelaktig om fotballen i enda større grad oppfordrer spillerne til å være spørrende, reflekterte og ha et større fokus på læring enn instruksjon, for å oppnå at spillerne i større grad blir selvregulerte – noe som kanskje kan hevdes å ha en positiv innvirkning på både skole og fotball.

6.0 Konklusjon

Denne studien hadde til hensikt å undersøke hvordan unge fotballspillere opplever hverdagen med kombinasjonen toppfotball og videregående skole. Hovedfunn ved studien det er verdt å trekke fram i den sammenheng:

Respondentene er fornøyde med tilretteleggingen mellom skole og fotball, men opplever at den praktiske gjennomføringen er krevende og uoversiktlig samt at den stiller store krav til struktur. Majoriteten av respondentene identifiserer seg sterkere som fotballspiller enn student, og dette skyldes primært deres indre motivasjon for å spille fotball.

Respondentene i studien driver først og fremst med idrett for idrettens egen skyld, med utgangspunkt i idrettens logikker. Respondentene går på skole med bakgrunn i utdanningens logikker, og ser på utdanning som en trygghet å ha i bakhånd for fremtiden.

Studien viser at det er mange faktorer som spiller inn på hvordan opplevelsen av kombinasjonen toppfotball og videregående skole er.

Det er tydelig at idrettens logikker dominerer respondentene, både på idrettsbanen, men også på skolen, gjennom at majoriteten av valg som tas i forhold til skolen gjøres fra et idrettslig perspektiv.

Oppsummert kan studiens funn tyde på at det rett og slett er en utfordrende øvelse å kombinere satsing på toppfotball og videregående skole. Likevel, ser en bak resultatene kan en likevel stille seg spørsmålet om problemet først og fremst er kulturelt betinget:

Spørsmålet beror på argumenter for at mestring på skolen taler for bedre strukturelle og kognitive egenskaper (Gammelsæter, 2019; Deci & Ryan, 2002).

7.0 Fremtidige studier

Det ville vært svært interessant å sett på studien i en større skala, for eksempel gjennom å gjennomføre intervjuer med informanter innenfor de ulike institusjonene, for å få en større og bredere forståelse av fenomenet jeg undersøker. Det kunne vært interessant å identifisere miljøer i Norge hvor man tilsynelatende har mestret tilretteleggingen, hvor man kan vise til spillere som har gode karakterer i tillegg til at de har blitt toppspillere.

Referanseliste

Berntsen, H. (2017). Slik dreper du idrettsgleden til barnet ditt! *Forskning.no*

Hentet fra: <https://forskning.no/forskeren-forteller-sport-barn-og-ungdom/slik-dreper-du-idrettsgleden-til-barnet-ditt/358143> [Lest 22.04.19].

Côté, J., Baker, J. & Abernethy, B. (2007). Practice and play in the development of sport expertise. *Handbook of Sport Psychology*, 3, 184-202.

Ericsson, K. A., Krampe, R. T. & Tesch-Romer, C. (1993). The Role of Deliberate Practice in the Acquisition of Expert Performance. *Psychological Review*, 100(3), 363-406

Gammelsæter, H. (2016). Poeng penger og politikk. Et institusjonelt perspektiv på idrettsledelse. Molde: Cappelen Damm

Gammelsæter, H., & Solenes, O. (2013). Money in – brains out? Institutional logics affecting athletes' preparation for alternative careers. *European Journal for Sport and Society*, 10(3), 267-289

Gould, D., & Weinberg, R. (2010). Foundations of Sport and Exercise Psychology. Femte utgave. Champaign, IL: Human Kinetics

Guilianotti, R. & Robertson, R. (2004). The Globalization of football: a study in the globalization of the 'serious life'. *British journal of Sociology*, 55(4), 545-406

Jacobsen, D. I. (2016). Hvordan gjennomføre undersøkelser?: innføring i samfunnsvitenskapelig metode. 3.utgave. Kristiansand: Cappelen Damm

McGillivray, D., & McIntosh, A. (2006). 'Football is my life': Theorizing social practice in the Scottish professional football field. *Sport in society*, 9(3), 371-387

Norges Fotballforbund. (2016). Statistikk anlegg, klubber og lag, aktivitet, spillere, dommere og utdanning. Hentet fra:
<https://www.fotball.no/tema/om-nff/statistikk-og-historikk/statistikk/#Toppen>
[Lest 30.01.19].

Norges rikskringkasting. (2015). Forskere: Fotballtalenter trener for mye. Hentet fra: <https://www.nrk.no/telemark/fotballtalenter-odelegges-av-mye-trening-1.12148311> [Lest 03.05.19].

Nesti, M. (2010). *Psychology in football: Working with elite and professional players*. Routledge.

Olympiatoppen. (2010). Utvikling av unge utøvere. Hentet fra: https://www.olympiatoppen.no/avdelinger/utvikling/talentutvikling/utviklingsfilosofi/utviklingsfilosofi_gammel/page3879.html [Lest 23.03.19].

Sparkes, Andrew. C., & Smith, Brett. (2014). *Qualitative research methods in sport, exercise and health: From process to product*.

Stabæk Fotball. (2017). Best på skole og fotball. Hentet fra: <https://www.stabak.no/nyheter/best-pa-skole-og-fotball> [Lest 03.03.19].

Statistisk sentrabyrå. (2017). Foreldrenes utdanningsnivå har mye å si. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/foreldrenes-utdanningsniva-har-mye-a-si> [Lest 07.04.19].

Store norske leksikon. (2016). Videregående opplæring i Norge. Hentet fra: https://snl.no/Videreg%C3%A5ende_oppl%C3%A6ring_i_Norge [Lest 19.01.19].

Sæther, S, A. (2013). Høye ambisjoner og riktig studievalg – eneste vei til en fotballkarriere? Hentet fra: <http://idrottsforum.org/wp-content/uploads/2013/10/saether130213.pdf> [Lest 16.05.19].

Very Well Mind. (2019). Erik Erikson's stages of Psychosocial Development. Hentet fra: <https://www.verywellmind.com/erik-eriksons-stages-of-psychosocial-development-2795740> [Lest 10.02.19].

Walfridson, M. (2014). Slik ødelegges de unge fotballtalentene. *Aftenposten.no* <https://www.aftenposten.no/meninger/i/Ozb3/Slik-odelegges-de-unge-fotballtalentene> [Lest 03.05.19].

Vedlegg

Informasjonsskriv (vedlegg 1)

«Forespørsel om deltakelse i forskningsprosjekt»

‘Hvordan oppleves kombinasjonen toppfotballsatsing og videregående utdanning blant unge fotballspillere?’

Dette er en invitasjon til å bli med i et forskningsprosjekt. Det er viktig at du får informasjon om hvorfor studien blir gjort og hvilke tema som skal belyses i undersøkelsen. Under følger informasjon.

Hva er formålet med studien?

Undersøkelsen tar sikte på å belyse hvordan unge fotballspillere opplever å kombinere sin satsing på en fotballkarriere samtidig som de gjennomfører videregående utdanning. Det vil være svært interessant å finne ut mer om hvordan denne prosessen oppleves fra innsiden, og håpet er at man kan finne ut mer om hvordan man best mulig kan tilrettelegge for at kombinasjonen toppfotballsatsing og videregående utdanning er mulig å gjennomføre i praksis.

Hvorfor er du invitert til studien?

Du er invitert til å bli med i studien ettersom du både spiller fotball på toppnivå, samtidig som du gjennomfører videregående utdanning. Du sitter på førstehåndsinformasjon om temaet jeg ønsker å finne ut mer om, og opplever hvordan denne prosessen er daglig. Den informasjonen og erfaringene du sitter på i forhold til temaet gjør at din deltagelse vil være veldig viktig for studiens formål.

Er studien anonym, og vil dataene være konfidensielle?

Studien er anonym, og svarene dine vil anonymiseres. Du vil bli omtalt som ”respondent”. Ingen bakgrunnsinformasjon vil kunne brukes til å identifisere svarene dine.

Må jeg delta, og må jeg svare på alle spørsmål?

Du bestemmer selv om du vil delta i studien. Du har når som helst rett til å avbryte intervjuet. Dersom det er noen spørsmål du ikke ønsker å svare på, har du også full rett til å nekte. Intervjuet vil ta ca. 45 minutter – 1 time.

Med vennlig hilsen
Sverre Økland
Bachelorstudent
Høgskolen i Molde

Tlf: 47 88 07 18

E-post: sverre.okland10@live.no

Samtykkeerklæring (vedlegg 2)

Tema for undersøkelsen:

«Hvordan oppleves kombinasjonen toppfotball og videregående utdanning blant unge fotballspillere?»

Jeg forstår og bekrefter herved at

- 1) Intervjuet er en del av et forskningsprosjekt som ønsker å belyse unge fotballspilleres opplevelse av kombinasjonen toppfotball og utdanning,
- 2) All deltagelse i studien er frivillig, og jeg kan når som helst trekke meg eller la være å svare på enkelte spørsmål uten å begrunne hvorfor
- 3) Intervjuet blir tatt opp i form av lydopptak
- 4) Svarene mine vil bli anonymisert og det vil ikke være mulig å spore svar tilbake til meg
- 5) Jeg har rett til gjennomlesing av oppgaven før den publiseres
- 6) Jeg ønsker å delta i forskningsprosjektet

Sted og dato

Signatur

Intervjuguide (vedlegg 3)

Tema/kategori	Spørsmål
<ul style="list-style-type: none"> - Idrettslig bakgrunn 	<ul style="list-style-type: none"> - Fortell om din bakgrunn innenfor fotballen? - Hvorfor begynte du å spille fotball? - Hvorfor spiller du fortsatt fotball? - Hvordan tenkte du før du valgte den klubben du er i nå?
<ul style="list-style-type: none"> - Utdanningsbakgrunn 	<ul style="list-style-type: none"> - Fortell om din utdanningsbakgrunn? - Hvorfor begynte du på VGS? - Fortell om dine foreldres utdanningsbakgrunn? - VGS, høyskole/universitet, eventuelt jobb i dag - Fortell om dine foreldres holdning til utdanning? - Hvordan vektlegger de utdanning? - Hvilke tanker gjorde du deg når du valgte den VGS du går på nå? - Hvorfor den skolen?
<ul style="list-style-type: none"> - Motivasjon og motivasjonsfaktorer 	<ul style="list-style-type: none"> - Hvordan definerer du «å lykkes» som fotballspiller? - Kunne leve av «hobbyen», spille på høyt nivå, ha det gøy med venner - Hvor viktig er det for deg å lykkes i fotball? - Hvorfor er det viktig? - Hva vil du oppnå? - Hvor viktig er det for andre at du lykkes i fotball? - Hvem er det viktig for? - Hvorfor er det viktig for dem? - Hvordan definerer du det «å lykkes» som student eller skoleelev? - Få bare gode karakterer, få vitnemål, komme seg igjennom

	<ul style="list-style-type: none"> - Hvor viktig er det for deg å lykkes med skolen? - Hvorfor er det viktig? - Hva vil du oppnå? - Hvor viktig er det for andre at du lykkes med skolen? - Hvem er det viktig for? - Hvorfor er det viktig for dem?
--	--

